

Cynnig i newid yr ystod oedran o 4-11 i 3-11 yn Ysgol y Ddwylan

Dogfen Ymgynghori

sirgar.llyw.cymru
carmarthenshire.gov.wales

Cynnwys

Cyflwyniad.....	3
Yr Ysgol sy'n Destun y Cynnig	3
Cefndir.....	4
Y Cynnig – Ysgol y Ddwylan	6
Ffactorau penodol lle mae cynigion yn ymwneud ag ychwanegu dosbarthiadau meithrin	9
Yr ysgol/ysgolion y mae'r cynnig yn debygol o effeithio arni/arnynt.....	12
Ansawdd a safonau mewn addysg.....	14
Yr angen am leoedd a'r effaith ar hygyrchedd ysgolion.....	17
Adnoddau addysg a goblygiadau ariannol eraill	18
Ffactorau cyffredinol eraill	19
Trefniadau Derbyn.....	20
Y Broses Ymgynghori.....	21
Asesiad Effaith Integredig	25
Atodiad A - Ffurflen Ymateb	26
Atodiad B – Asesiad o'r Effaith ar y Gymraeg	30

Cyflwyniad

Mae'r ddogfen ymgynghori hon yn egluro cynnig Cyngor Sir Caerfyrddin i newid yr ystod oedran o 4-11 i 3-11 yn Ysgol y Ddwylan o fis Medi 2026 ymlaen.

Mae'r ddogfen yn cynnig cyfle i rieni, gofalwyr, staff ysgol ac unrhyw un arall sydd â diddordeb gyflwyno unrhyw sylwadau neu opsiynau eraill y maent yn dymuno iddynt gael eu hystyried. Ar ôl ymgynghori ynghylch y newid arfaethedig, bydd y Cyngor yn ystyried a ddylid gweithredu'r cynigion hyn.

Bydd y Cyfnod Ymgynghori ar gyfer y cynnig yn cael ei gynnal rhwng 4/9/2025 a 16/10/2025. Ni fydd modd ystyried unrhyw ymatebion sy'n dod i law ar ôl y dyddiad cau.

Bydd y broses ymgynghori yn dilyn y canllawiau a sefydlwyd gan Lywodraeth Cymru fel y nodwyd yn y [Côd Trefniadaeth Ysgolion \(2018\)](#).

Yr Ysgol sy'n Destun y Cynnig

Lleoliad yr Ysgol		Ysgol y Ddwylan
		Heol Newydd, Castellnewydd Emlyn, SA38 9BA
Ystod Oedran		4-11
Categori Ysgol		Cymunedol
Categori Iaith		3,2 Blynnyddoedd Cynnar a CA1 Cyfrwng Cymraeg / CA2 Dwy Ffrwd
Nifer y disgyblion ar y gofrestr (CYBLD 2025)	Oedran Meithrin	13
	Derbyn – B.6	240
	Cyfanswm	253
Nifer y disgyblion ar y gofrestr yn flaenorol (CYBLD)	Ionawr 2024	259
	Ionawr 2023	254
	Chwefror 2022	280
	Ebrill 2021	293
Amcanestyniadau o Nifer y Disgyblion (ac eithrio disgyblion meithrin) (2025)	Ionawr 2026	215
	Ionawr 2027	211
	Ionawr 2028	198
	Ionawr 2029	204
	Ionawr 2030	198
Capasiti Meithrin 24/25		11
Capasiti D-B.6 24/25		300
Cyfanswm Capasiti 24/25		311
Capasiti Meithrin 25/26		11
Capasiti D-B.6 25/26		339
Cyfanswm Capasiti 25/26		350

Cost fesul disgybl (2024/25)	£4,851
Cyllideb Ysgol (2024-25)	£1,226,203
Canlyniad Arolygiad Estyn (2022)	Ddim mewn categori gweithgarwch dilynol https://www.estyn.llyw.cymru/darparwyr/ysgol-y-ddwylan-cy/
Categori Cyflwr Adeilad (2024)	B

Graddau Categori Cyflwr Adeilad	
Gradd A	Fel newydd
Gradd B	Yn weithredol ddiogel, ac yn dangos mân ddirywiad yn unig
Gradd C	Gweithredol ond angen gwaith atgyweirio neu amnewid mawr yn y tymor byr i'r tymor canolig.
Gradd D	Anweithredol neu risg ddifrifol o fethiant mawr

(CYBLD) - Cyfrifiad Ysgolion Blynyddol ar Lefel Disgyblion

Cefndir

Mae'r cynnig i newid ystod oedran Ysgol y Ddwylan o 4-11 i 3-11 wedi'i baratoi mewn ymateb i benderfyniad Cabinet y Cyngor Sir i gael gwared ar Bolisi Plant sy'n Codi'n 4 oed Sir Gaerfyrddin, lle roedd plant yn gymwys yn hanesyddol i fynd i addysg gynradd amser llawn ar ddechrau'r tymor ysgol pan oeddent yn troi'n bedair oed.

Yn dilyn cyfnod o ymgynghori â'r cyhoedd rhwng 19 Ionawr 2024 a 1 Mawrth 2024, penderfynodd Cabinet y Cyngor ar 25 Mawrth 2024 gael gwared ar Bolisi Plant sy'n Codi'n 4 oed Sir Gaerfyrddin, sy'n golygu, o 1 Medi 2025, y bydd plant yn gymwys ar gyfer ysgol amser llawn ar ddechrau'r tymor **ar ôl eu pen-blwydd yn bedair oed**. O'r dyddiad hwn, ni fydd unrhyw blant mewn darpariaeth amser llawn sy'n dair oed.

Mae plant sydd wedi troi'n dair oed yn gymwys i gael o leiaf 10 awr yr wythnos o ddarpariaeth addysg gymeradwy anstatudol ar sail sesiynol ran-amser, naill ai yn un o'r 42 o ysgolion cynradd yn y sir sydd wedi'u dynodi'n ysgolion 3-11 a lle mae'r ddarpariaeth hon yn cael ei chynnal gan y Cyngor Sir, neu o leiaf 10 awr o addysg mewn lleoliadau cymeradwy nas cynhelir, fel meithrinfeydd dydd neu Gylchoedd Meithrin. Mae rhieni sy'n gweithio yn gallu cael mynediad at hyd at 30 awr o addysg a gofal plant wedi'u hariannu drwy Gynnig Gofal Plant Llywodraeth Cymru ar gyfer plant 3-4 oed cymwys.

Un o effeithiau cael gwared ar y Polisi Plant sy'n Codi'n 4 oed yw y bydd plant yn aros mewn lleoliadau darpariaeth feithrin a gofal plant am dymor ychwanegol bellach. Yn y tymor byr, gallai hyn greu galw ychwanegol am ddarparu addysg anstatudol ar gyfer mwy o blant tair oed, a galw cynyddol am ofal cofleidiol o bosib. Yn ddelfrydol, bydd y galw hwn yn cael ei fodloni gan y sector nas cynhelir lle bydd darparwyr yn gallu ehangu'r ddarpariaeth i dderbyn mwy o blant ar gyfer naill ai o leiaf 10 awr o addysg neu ofal cofleidiol, neu'r ddau.

Mewn cymunedau lle nad yw hyn yn digwydd a lle mae bylchau yn y ddarpariaeth o'r elfen addysg, mae'r Cyngor yn cynnig newid rhai o'n hysgolion 4-11 i fod yn ysgolion 3-11. Byddai hyn yn galluogi'r ysgolion hyn i ddarparu'r elfen o 10 awr o leiaf o addysg anstatudol a bod yn fwy cyson o ran darpariaeth ledled Sir Gaerfyrddin. Mae ysgol 3-11 yn derbyn cyllid dirprwyedig gan yr Awdurdod Lleol ar gyfer darparu addysg ran-amser i blant 3 oed.

Felly, nod y cynnig hwn yw mynd i'r afael â'r bwlch o ran darparu o leiaf 10 awr o addysg anstatudol i blant 3 oed yn ardal Castellnewydd Emlyn drwy gynnig newid ystod oedran Ysgol y Ddwylan o 4-11 i 3-11.

Y Cynnig – Ysgol y Ddwylan

Y cynnig yw newid ystod oedran Ysgol y Ddwylan o fod yn ysgol 4-11 i fod yn ysgol 3-11 o fis Medi, 2026.

Trefniadau Presennol

Mae Ysgol y Ddwylan yn ysgol gynradd dwy iaith 4-11 yng Nghastellnewydd Emlyn, Sir Gaerfyrddin. Mae gan yr ysgol 253 o ddisgyblion ar y gofrestr (CYBLD 2025) ar hyn o bryd a chapasiti blwyddyn academiaidd 25/26 fydd 350.

Ar hyn o bryd mae Ysgol y Ddwylan yn ysgol 4-11 ac felly nid yw'n cynnig darpariaeth addysg anstatudol ran-amser y Blynyddoedd Cynnar i blant 3 oed. Mae hyn yn arwain at fwlch yn narpariaeth addysg yr ysgol rhwng 3 a 4 oed.

Yn ystod y 5 mlynedd diwethaf mae nifer y disgyblion sy'n mynychu Ysgol y Ddwylan wedi bod yn gostwng. Ym mis Ionawr 2020 roedd cyfanswm o 318 o ddisgyblion yn mynychu'r ysgol, ond gostyngodd hyn i 253 o ddisgyblion ym mis Ionawr 2025 gan adael 18.6% o leoedd gwag yn yr ysgol. Mae rhagolygon disgyblion yn awgrymu y bydd 198 o ddisgyblion yn yr ysgol erbyn 2030 (heb gynnwys y 13 disgybl meithrin ychwanegol a ragwelir), gan arwain at 39.7% o leoedd gwag yn seiliedig ar gapasiti o 350 o ddisgyblion. Bydd y gostyngiad yn nifer y disgyblion yn cymhlethu trefniadau rheoli'r ysgol a gallai olygu nad yw rhai rhannau o'r ysgol yn cael eu defnyddio, ac nid yw hyn yn gost-effeithiol.

Mae addysg y Blynyddoedd Cynnar yn ddarpariaeth anstatudol sydd ar gael i blant 3 oed. Mae hawl gan bob plentyn 3 oed i gael lleoliad wedi'i ariannu am o leiaf 10 awr yr wythnos mewn sefydliad cofrestredig drwy'r Grŵp Hawliau Bore Oes o'r tymor yn dilyn ei drydydd pen-blwydd.

Mae gwahanol fathau o ddarpariaeth y Blynyddoedd Cynnar ar gael ledled Sir Gaerfyrddin:

- Ysgol feithrin.
- Dosbarthiadau Meithrin/Blynyddoedd Cynnar mewn ysgolion cynradd 3-11
- Darpariaeth gan y sector nas cynhelir sy'n bartneriaid yn y Grŵp Hawliau Bore Oes, fel Blynyddoedd Cynnar Cymru, Mudiad Meithrin a darparwyr preifat.

Mae darpariaeth addysg y Blynyddoedd Cynnar sydd ar gael yng nghyffiniau Ysgol y Ddwylan ar hyn o bryd yn cael ei chynnig mewn ysgolion cynradd cyfagos a gynhelir gan Gyngor Ceredigion, sef Ysgol Bro Teifi (ysgol 3-19) ac Ysgol Cenarth (ysgol 3-11).

Mae Ysgol Bro Teifi yn ysgol (gynradd) cyfrwng Cymraeg ac mae 9.6 milltir o Ysgol y Ddwylan.

Mae Ysgol Cenarth yn ysgol cyfrwng Cymraeg ac mae 3.1 milltir o Ysgol y Ddwylan.

Cryfderau'r *Status Quo*

- Dim newid i staff, disgyblion a'r gymuned ehangach
- Dim effaith ar ddarparwyr nas cynhelir sy'n darparu addysg y Blynyddoedd Cynnar yn yr ardaloedd cyfagos ar hyn o bryd

Gwendidau'r *Status Quo*

- Nid yw'r ysgol yn cynnig darpariaeth feithrin ar y safle.
- Mae rhai rhieni/gwarcheidwaid disgyblion sy'n byw yn nalgylch Ysgol y Ddwylan yn dewis mynychu ysgolion eraill sydd â darpariaeth addysg y Blynyddoedd Cynnar, gan effeithio'n negyddol ar dderbyniadau Ysgol y Ddwylan.
- Mae rhai plant sy'n byw yn nalgylch Ysgol y Ddwylan yn colli'r cyfle i gael mynediad at ddarpariaeth addysg y Blynyddoedd Cynnar oherwydd y diffyg darpariaeth sydd ar gael yn nalgylch yr ysgol.
- Yn ystod y blynyddoedd diwethaf, mae nifer y disgyblion sydd ar gofrestr Ysgol y Ddwylan wedi bod yn gostwng, gan arwain at fwy o leoedd gwag. Disgwylir i'r duedd hon barhau, gan wneud trefniadau cynllunio a rheoli'r ysgol yn fwy heriol a golygu, o bosib, na fydd rhannau o'r ysgol yn cael eu defnyddio digon.
- Nid yw trefniadau presennol (*status quo*) Ysgol y Ddwylan yn cynnig yr un ddarpariaeth o ran addysg y Blynyddoedd Cynnar ag ysgolion cynradd cyfagos a gynhelir gan Gyngor Ceredigion, sy'n cael effaith negyddol ar allu'r ysgol i gadw disgyblion o'i dalgylch. Mae hyn yn cefnogi'r rheswm dros gynnig newid ystod oedran yr ysgol o 4-11 i 3-11, i fod yn gyson o ran addysg y Blynyddoedd Cynnar sydd ar gael yn nalgylch Ysgol y Ddwylan.

Manteision ac Anfanteision y cynnig

Mae llawer o fanteision yn gysylltiedig â chael mynediad at ddarpariaeth anstatudol ran-amser y Blynyddoedd Cynnar i blant 3 oed ar safle ysgol gan gynnwys:

- Datblygu sgiliau sylfaenol yn gynnar
- Nodi anghenion dysgu yn gynnar
- Ymgysylltu â rhieni yn gynnar
- Helpu disgyblion i bontio i ddysgu cynradd a dysgu gydol oes

Mae manteision ac anfanteision posibl y cynnig wedi'u nodi yn y tabl canlynol:

Manteision	Anfanteision
Mynd i'r afael â'r bwch a nodwyd yn addysg y Blynyddoedd Cynnar i blant 3 oed yn ardal Castellnewydd Emlyn a byddai'n sicrhau cysondeb o ran mynediad at addysg y Blynyddoedd Cynnar yn nalgylch Ysgol y Ddwylan.	Posibilrwydd o leihau'r galw am leoedd yn y meithrinfeydd preifat a chyda'r gwarchodwyr plant sy'n cynnig darpariaeth ar hyn o bryd.

Mae darpariaeth y Blynyddoedd Cynnar sydd ar gael ar safle'r ysgol yn rhoi mwy o opsiynau i rieni ar gyfer addysg y Blynyddoedd Cynnar.	Posibilrwydd o leihau'r galw am leoedd mewn ysgolion cyfagos sy'n cynnig darpariaeth addysg y blynyddoedd cynnar.
Pontio graddol a chefnogol ar gyfer plant 3 oed sy'n dechrau yn yr ysgol, gan ddechrau gyda hanner diwrnodau a symud ymlaen i ddiwrnodau ysgol llawn.	Gallai cynnydd yn nifer y plant oedran ysgol roi pwysau ychwanegol ar seilwaith lleol. Gallai mwy o deuluoedd sy'n mynychu'r ysgol arwain at fwy o heriau o ran traffig a pharcio yn ystod yr oriau prysuraf.
Gallai ddenu mwy o ddisgyblion i fynychu'r ysgol a lleihau nifer y lleoedd gwag gan wneud yr ysgol yn fwy cynaliadwy yn y tymor hir.	Gallai'r cynigion, os ydynt yn cael eu gweithredu, effeithio ar hyfywedd Cylchoedd Meithrin ac unrhyw ddarparwyr gofal plant eraill, a'r posibilrwydd o golli cyfleoedd cynnar i drochi yn y Gymraeg ar gyfer ein plant cyn-ysgol ieuengaf. Nid yw hyn yn cyd-fynd â gweledigaeth Cymraeg 2050.
Gallai cyflwyno darpariaeth y Blynyddoedd Cynnar gynnig llwybr addysgol di-dor i blant wrth iddynt symud ymlaen i Ysgol Gyfun Emlyn, gan wella parhad ac integreiddio cymunedol.	
Bydd yn lleihau anghydraddoldeb o ran cyfleoedd a deilliannau mewn addysg drwy gynyddu nifer y lleoedd meithrin yng Nghastellnewydd Emlyn.	
Bydd cynnig cyfleoedd cynnar i drochi yn y Gymraeg yn cael effaith gadarnhaol ar sgiliau ieithyddol disgyblion.	

Rheoli Risg

Mae'r risgiau disgwylidig sy'n gysylltiedig â'r cynnig hwn, a'r ffactorau rheoli wedi'u nodi isod:

	Risg Bosibl	Rheoli Risg
1.	Methu â chael cymeradwyaeth statudol i weithredu'r cynnig	Dilyn y canllawiau a bennwyd yng Nghôd Trefniadaeth Ysgolion 2018 i sicrhau bod y broses yn mynd rhagddi yn ôl yr angen.
2.	Mae'r galw am leoedd yn yr ysgol yn cynyddu dros amser ac mae'r ysgol yn orlawn	Bydd hyn yn cael ei fonitro'n agos ac yn cael ei ystyried yn annhebygol oherwydd bod y galw wedi gostwng yn ystod y blynyddoedd diwethaf ac o ystyried amcanestyniadau disgyblion yn y dyfodol.

3.	Yr effaith ar yr economi leol yn sgil y posibilrwydd o golli niferoedd mewn darparwyr meithrinfeydd preifat.	Ymgynghori'n agored â darparwyr preifat ynghylch y cynnig i ddeall yr effeithiau posibl.
4.	Nid yw dosbarth y Blynyddoedd Cynnar yn yr ysgol yn derbyn digon o geisiadau (yn amodol ar weithredu'r cynigion)	Nid oes modd rhagweld nifer y ceisiadau. Bydd hyn yn cael ei fonitro gan yr ysgol a thîm derbyn yr Awdurdod Lleol.

Opsionau Eraill a ystyriwyd

Opsion Arall	Disgrifiad	Rheswm dros ddiystyru'r opsiwn
Opsion 1	Dim newid i'r sefyllfa bresennol yn Ysgol y Ddwylan	Nid yw'n mynd i'r afael â'r bwlch yn narpariaeth addysg anstatudol y Blynyddoedd Cynnar i blant 3 oed yn ardal Castellnewydd Emlyn. Ar hyn o bryd mae'r disgyblion yn dechrau yn y dosbarth Derbyn yn 4 oed.
Opsion 2	Cynnig Darpariaeth y Blynyddoedd Cynnar mewn Ysgolion Cyfagos	Mae hyn eisoes ar waith yn Ysgol Bro Teifi ac Ysgol Cenarth. Mae'r ddwy ysgol y tu allan i'r sir sy'n golygu bod yn rhaid i ddisgyblion deithio allan o'r dalgylch i gael mynediad at ddarpariaeth addysg anstatudol y Blynyddoedd Cynnar i blant 3 oed mewn ysgolion eraill. Mae'n bosibl na fydd disgyblion yn cael eu derbyn os oes pwysau ar leoedd yn yr ysgolion. Yn ogystal, gan nad yw plant o dan oedran addysg orfodol yn gymwys i gael cludiant am ddim, gallai roi plant a theuluoedd dan anfantais, yn enwedig y rhai ar incwm is.

Ffactorau penodol lle mae cynigion yn ymwneud ag ychwanegu dosbarthiadau meithrin

Mae'r Côt Trefniadaeth Ysgolion (2018) yn ei gwneud yn ofynnol i gyrrff perthnasol ystyried y ffactorau penodol canlynol ar gyfer cynigion i ychwanegu dosbarthiadau meithrin:

- Safon yr addysg feithrin a digonolrwydd yr adeiladau a'r cyfleusterau a gynigir yn yr ystafell ddosbarth ac yn yr awyr agored, a hyfywedd unrhyw ysgol sydd am ychwanegu lleoedd meithrin.**

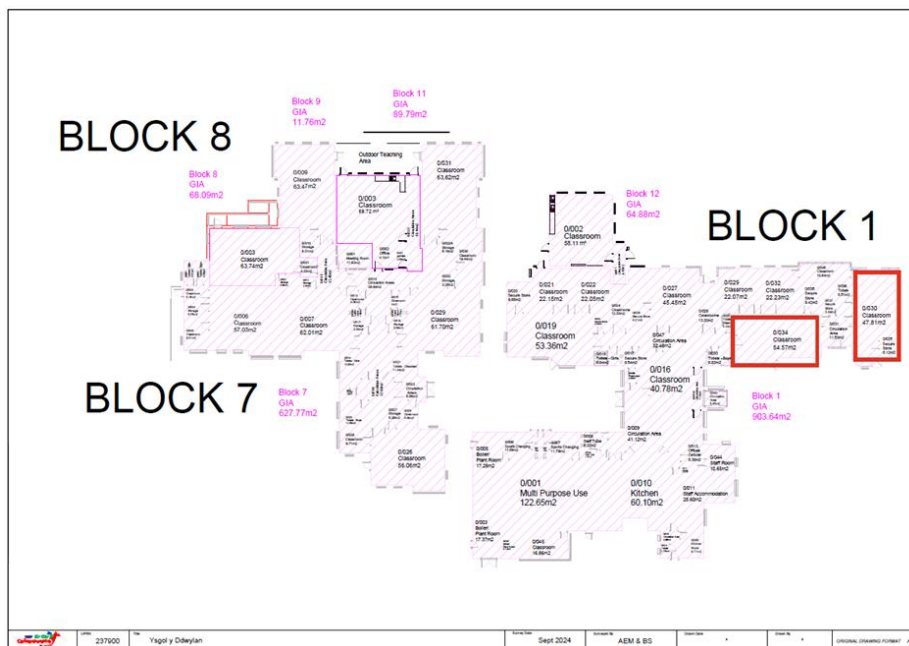
Os bydd y cynnig yn mynd rhagddo ac yn cael ei weithredu o fis Medi 2026, capasiti'r ysgol ar gyfer blwyddyn academaidd 2026/27 yw 11 ar gyfer Oedran Meithrin a 339 ar gyfer Derbyn ac uwch, gan roi cyfanswm capasiti o 350.

Fodd bynnag, pe bai'r cynnig i newid ystod oedran Ysgol y Ddwylan o 4-11 i 3-11 yn mynd rhagddo, byddai'n rhaid i'r ysgol ad-drefnu ei strwythur dosbarthiadau i ddarparu ar gyfer y disgyblion meithrin ychwanegol. Byddai hyn yn creu Capasiti Ysgol o 314, Capasiti Meithrin o 43, Cyfanswm Capasiti o 357 a Nifer Derbyn o 44.

Rhagwelir y bydd gan yr ysgol 224 o ddisgyblion ar y gofrestr (gan gynnwys disgyblion meithrin) ym mis Ionawr 2027, sy'n dangos ei bod yn debygol y bydd digon o adeiladau a chyfleusterau i ychwanegu lleoedd meithrin o fis Medi 2026 ymlaen.

Mae gan Ysgol y Ddwylan ddigon o le o ran ystafelloedd dosbarth i ddarparu ar gyfer disgyblion meithrin yn yr ysgol. Gall ystafelloedd dosbarth y Cyfnod Sylfaen 01/0/030 a 01/0/034 ar y Cynllun Llwr isod ddarparu ar gyfer y disgyblion meithrin. Mae lle i 43 o ddisgyblion meithrin yn yr ystafelloedd dosbarth. Mae gan yr ysgol hefyd ddigon o le awyr agored i ddarparu yn benodol ar gyfer disgyblion meithrin yn ogystal â'r rhai o oedran ysgol gorfodol.

Er bod yr ysgol o dan gapasiti ar hyn o bryd, mae'r Cyngor o'r farn bod gan yr ysgol ddyfodol hyfyw a phe bai'r cynnig yn mynd rhagddo, rhagwelir y byddai disgwyl i ychwanegu'r dosbarth meithrin gael effaith gadarnhaol ar nifer y disgyblion yn y dyfodol ac ar hyfywedd yr ysgol.

• ***A oes angen rhagor o leoedd meithrin yn yr ardal.***

Mae bwlch yn narpariaeth addysg y Blynyddoedd Cynnar yn nalgylch Ysgol y Ddwylan gan ei bod yn ysgol 4-11 ac nid yw'n cynnig addysg y Blynyddoedd Cynnar.

Mae galw mawr am addysg y Blynyddoedd Cynnar Cymru yng Nghastellnewydd Emlyn, ac mae llawer o deuluoedd yn gorfod teithio i ardaloedd cyfagos fel Llandysul a Chenarth i gael mynediad ati ar hyn o bryd. Byddai darparu addysg feithrin yn Ysgol y Ddwylan yn mynd i'r afael â'r angen lleol hwn, gan gynnig cyfleustra a lleihau teithio i deuluoedd.

Mae'r ysgol wedi nodi ei bod yn colli nifer o ddarpar ddisgyblion yn gyson o'i dalgylch ei hun i leoliadau eraill megis Ysgol Bro Teifi ac Ysgol Cenarth sydd ill dwy yn cynnig darpariaeth feithrin i blant o dair oed. Mae hyn yn rhoi Ysgol y Ddwylan dan anfantais, yn enwedig gan fod teuluoedd lleol yn dewis darpariaethau eraill oherwydd eu bod ar gael yn gynharach. Petai'r cynnig hwn yn mynd rhagddo, rhagwelir y byddai'n helpu i fynd i'r afael â'r anghydraddoldeb hwn o ran mynediad, sy'n gallu effeithio'n anghymesur ar deuluoedd incwm is.

• ***Lefel y galw am rai mathau o addysg feithrin e.e. cyfrwng Cymraeg neu ddarpariaeth ac iddi natur grefyddol;***

Mae bwlch yn narpariaeth addysg y Blynyddoedd Cynnar drwy gyfrwng y Gymraeg yn nalgylch Ysgol y Ddwylan gan ei bod yn ysgol 4-11 ac nid yw'n cynnig addysg y Blynyddoedd Cynnar.

Mae Castellnewydd Emlyn yn ardal sydd â hanes o ddefnyddio'r Gymraeg ac mae llawer o alw am addysg Gymraeg yn yr ardal. Ysgol y Ddwylan fyddai'r unig un i ddarparu addysg ddwyieithog gynradd yng Nghastellnewydd Emlyn a'r ardaloedd cyfagos. Drwy ymestyn gwasanaethau'r ysgol i gynnwys plant y Blynyddoedd Cynnar, bydd yn sicrhau bod dysgwyr ifanc yn dechrau ar eu taith addysgol mewn amgylchedd cyfrwng Cymraeg, gan adeiladu sylfaen gadarn yn yr iaith Gymraeg a diwylliant Cymru o oedran cynnar.

• ***I ba raddau y bydd y cynigion yn integreiddio addysg y blynyddoedd cynnar â gwasanaethau gofal plant neu i ba raddau y maent yn gyson â dull gweithredu integredig.***

Mae gan Ysgol y Ddwylan eisoes gysylltiadau agos â gwasanaethau gofal plant amrywiol, megis Cylch Meithrin, meithrinfeydd preifat, a chymorth lles disgyblion Area 43. Bydd y partneriaethau hyn sydd eisoes wedi'u sefydlu yn helpu i sicrhau proses bontio ddi-dor i blant oed meithrin i'r ysgol, gan gynnal parhad o ran gofal a chymorth. Pe bai'r cynnig i newid yr ystod oedran yn mynd rhagddo, dyhead yr ysgol yw parhau i gynnig darpariaeth gofal cofleididol ar y safle drwy'r Cylch Meithrin ochr yn ochr â darpariaeth addysg y Blynyddoedd Cynnar gan sicrhau dull integredig o ran addysg a gofal.

• *Effaith y cynigion ar sefydliadau eraill, gan gynnwys darparwyr sector preifat a thrydydd sector;*

Mae ymestyn ystod oedran ysgol o 4–11 i 3–11 oed yn debygol o effeithio ar ysgolion a darparwyr gofal plant lleol mewn sawl ffordd. Un o'r prif bryderon yw'r posibilrwydd y bydd llai yn cofrestru ar gyfer darpariaethau eraill, gan y gallai teuluoedd ddewis darpariaeth arfaethedig y Blynyddoedd Cynnar yn Ysgol y Ddwylan yn hytrach na lleoliadau preifat neu wirfoddol. Gallai hyn beri i ddarparwyr lleol golli incwm ac, mewn rhai achosion, gallai olygu bod lleoliadau gwledig llai mewn perygl o gau. Gallai niferoedd llai hefyd arwain at golli swyddi neu lai o staff yn y gweithlu gofal plant lleol.

Fodd bynnag, gallai fod canlyniadau cadarnhaol hefyd. Gallai ehangu'r ddarpariaeth annog mwy o gydweithio rhwng ysgolion a darparwyr lleol, yn ogystal â chreu cyfleoedd ar gyfer datblygu staff ac, o bosibl, wella ansawdd cyffredinol darpariaeth y blynyddoedd cynnar yn yr ardal.

Yn unol â'r Côt Trefniadaeth Ysgolion (2018), bydd y Ddogfen Ymgynghori yn cael ei rhannu â rhanddeiliaid allweddol y gallai'r cynnig effeithio arnynt. Mae hyn yn cynnwys y canlynol, ond nid y canlynol yn unig:

- awdurdod cynhaliol neu awdurdod cynhaliol arfaethedig unrhyw ysgol y mae'r cynigion yn debygol o effeithio arni;
- cyrff llywodraethu ysgolion eraill y mae'r cynnig, ym marn y cynigydd, yn debygol o effeithio arnynt
- yn achos cynigion sy'n effeithio ar ddarpariaeth feithrin, unrhyw ddarparwyr annibynnol neu wirfoddol y gall y cynigion effeithio arnynt, gan gynnwys Mudiad Meithrin;
- yn achos cynigion sy'n effeithio ar ddarpariaeth feithrin, y Bartneriaeth Plant a Phobl Ifanc a/neu Bartneriaethau Datblygu'r Blynyddoedd Cynnar a Gofal Plant, lle bo'r rhain yn bodoli;

Yr ysgol/ysgolion y mae'r cynnig yn debygol o effeithio arni/arnynt

Darperir manylion isod am yr ysgolion dalgylch cyfagos y mae'r cynnig yn debygol o effeithio arnynt.

Enw'r ysgol		Ysgol Bro Teifi	Ysgol Cenarth	Ysgol Gynradd Wirfoddol a Gynorthwyir yr Eglwys yng Nghymru Penboyr
Lleoliad yr Ysgol		Llandysul, Ceredigion, SA44 4JL	Cenarth, Castellnewydd Emlyn, SA38 9JP	Felindre, Llandysul, SA44 5XG
Sir		Ceredigion	Ceredigion	Sir Gaerfyrddin
Ystod Oedran		3-11 11-19	3-11	4-11
Categori'r Ysgol (Cymunedol, Gwirfoddol a Gynorthwyir, Gwirfoddol a Reolir)		C	C	Gwirfoddol a Gynorthwyir
Categori Iaith		3 (Cyfrwng Cymraeg)	3 (Cyfrwng Cymraeg)	3 (Cyfrwng Cymraeg)
Nifer y disgyblion ar y gofrestr (CYBLD 2025)	Meithrin	107	23	3
	Derbyn – B.6	274	66	74
	Cyfanswm	381	89	77
Nifer y disgyblion ar y gofrestr yn flaenorol (gan gynnwys disgyblion meithrin) (CYBLD)	Ionawr 2024	363	94	79
	Ionawr 2023	364	87	91
	Chwefror 2022	373	93	86
	Ebrill 2021	386	84	86
Amcanestyniada u o Nifer y Disgyblion (ac eithrio disgyblion meithrin) (2025)	Ionawr 2026	321	84	74
	Ionawr 2027	314	87	74
	Ionawr 2028	314	86	72
	Ionawr 2029	309	82	69
	Ionawr 2030	Ddim ar gael	Ddim ar gael	67
Capasiti Meithrin 24/25		51	13	12
Capasiti D-B6 24/25		360	97	89
Cyfanswm Capasiti 24/25		411	110	101
Capasiti Meithrin 25/26		51	13	12
Capasiti D-B6 25/26		360	97	90

Enw'r ysgol	Ysgol Bro Teifi	Ysgol Cenarth	Ysgol Gynradd Wirfoddol a Gynorthwyr yr Eglwys yng Nghymru Penboyr
Cyfanswm Capasiti 25/26	411	110	102
Cost fesul disgybl (2024/25)	*£5,575	£4,603	£4,753
Cyllideb yr Ysgol	*£4,289,572	£400,457	£375,478
Canlyniad Arolygiad Estyn	Ddim mewn categori gweithgarwch dilynol https://www.estyn.llyw.cymru/darparwyr/ysgol-bro-teifi-cy/	Ddim mewn categori gweithgarwch dilynol https://www.estyn.llyw.cymru/darparwyr/ysgol-cenarth-cy/	Ddim mewn categori gweithgarwch dilynol https://www.estyn.llyw.cymru/darparwyr/ysgol-wirfoddol-penboyr-cy/
Categori Cyflwr Adeilad (2024)	A	B	B

*gan fod Ysgol Bro Teifi yn ysgol 3-19, dyma'r gost fesul disgybl ar draws yr ysgol gyfan (cost gyfartalog fesul disgybl Awdurdod Lleol Ceredigion ar draws ysgolion cyfan yw £5,652, ond mae'n £4,887 ar gyfer ysgolion cynradd). Yn yr un modd, dyma'r gyllideb ar gyfer yr ysgol 3-19 gyfan.

Ansawdd a safonau mewn addysg

Mae'r Côt Trefniadaeth Ysgolion (2018) yn gofyn am ddadansoddiad o effaith debygol y cynigion ar ansawdd a safonau addysg yn yr ysgol, gan ystyried meysydd arolygu perthnasol Estyn. Nodir y rhain yn yr adran ganlynol.

Barn y Cyngor Sir yw y byddai Ysgol y Ddwylan yn darparu addysg i ddisgyblion o 3-11 sydd o ansawdd cyfatebol o leiaf i'r ddarpariaeth 4-11 a gynigir ar hyn o bryd. Felly, ni ragwelir y byddai gweithredu'r cynnig, pe bai'n mynd rhagddo, yn cael effaith negyddol ar safonau a chynnydd yn gyffredinol.

Blaenoriaethau cyfredol yr ysgol / argymhellion Estyn:

Cafodd Ysgol y Ddwylan ei harolygu ddiwethaf gan Estyn ym mis Mai 2022 ac nid yw mewn categori gweithgarwch dilynol ar hyn o bryd sy'n golygu bod yr ysgol wedi bodloni'r safonau gofynnol ac nid oes angen arolygiad dilynol neu ymweliad monitro.

Rhoddodd Estyn yr argymhellion canlynol yn dilyn eu hymweliad diwethaf:

- Rhannu arferion gorau'r addysgu ar draws yr holl ddosbarthiadau.
- Sicrhau cysondeb yn nulliau'r athrawon o ymateb i waith ysgrifenedig disgyblion.
- Darparu cyfleoedd cyson i ddisgyblion gymhwyso'u medrau rhifedd mewn meysydd cwricwlaidd eraill.

- Sicrhau disgwyliadau cyson gan staff wrth gefnogi disgyblion i gyfathrebu yn y Gymraeg mewn sefyllfaoedd ffurfiol ac anffurfiol, lle bo'n briodol.

Effaith debygol y cynnig i newid ystod oedran Ysgol y Ddwylan ar:

Dysgu - safonau a chynnydd yn gyffredinol:

Mae'r adroddiad arolygiad yn nodi bod bron bob disgybl yn gwneud cynnydd priodol ym mhob agwedd ar eu dysgu wrth iddynt fynd trwy'r ysgol. Mae hyn yn cynnwys y rhai sydd wedi eu hadnabod fel disgyblion sydd ag anghenion dysgu ychwanegol. Yn gyffredinol, mae medrau llafar y rhan fwyaf yn datblygu'n effeithiol yn y ddwy iaith. Mae'r rhan fwyaf o ddisgyblion yng ngham cynnydd un yn dechrau datblygu geirfa syml i ddisgrifio offer o amgylch y dosbarth.

Mae medrau darllen y rhan fwyaf o ddisgyblion yn datblygu'n dda. Mae'r disgyblion yng ngham cynnydd un yn defnyddio ystod briodol o ddulliau ffonig yn hyderus i adnabod llythrennau a'u rhoi at ei gilydd i ffurfio geiriau syml.

Mae medrau ysgrifennu'r rhan fwyaf o ddisgyblion yn datblygu'n gadarn. Mae medrau ysgrifennu cynnar y rhan fwyaf yng ngham cynnydd un yn datblygu'n effeithiol. Maent yn ymarfer llunio patrymau yn gywir, sy'n arwain yn naturiol at ffurfio llythrennau yn llwyddiannus.

Mae medrau mathemategol y rhan fwyaf o ddisgyblion yn datblygu'n hyderus wrth iddynt symud o un cam cynnydd i'r nesaf. Yng ngham cynnydd un, mae disgyblion yn cyfri'n hyderus ac yn defnyddio deunyddiau naturiol fel darnau pren a cherrig bach i greu patrwm sy'n ailadrodd. Maent wrth eu bodd yn twrio yn y twba tywod am 'drysor' i gyfateb â rhif penodol i gymhwyso'u dealltwriaeth o gyfatebiaeth un i un. Mae hyn yn annog y disgyblion i fwynhau mathemateg o oed cynnar.

Os bydd y cynnig yn mynd rhagddo, mae'n annhebygol o gael effaith negyddol gan fod dysgu a chynnydd yn ystod y blynyddoedd cynnar yn gadarn.

Llesiant ac agweddau at ddysgu:

Mae'r adroddiad arolygiad yn nodi bod bron bob disgybl yn falch o'u hysgol ac yn teimlo'n ddiogel o fewn yr amgylchedd gynhwysol a theuluol sy'n bodoli ynddi. Maent yn hapus i drafod unrhyw bryderon gydag aelodau staff ac yn hyderus eu bod yn gwrando arnynt.

Mae ymddygiad bron bob disgybl y tu mewn a thu allan i'r dosbarth yn arbennig o dda. Maent yn gwrtais ac yn dangos parch tuag at eu cyfoedion, y staff ac ymwelwyr. Mae bron bob un yn ofalgar iawn o'i gilydd ac yn cydweithio a chyd-chwarae'n gytûn. Ar draws yr ysgol, mae gan y rhan fwyaf o ddisgyblion agweddau cadarnhaol at eu dysgu. Maent yn gwrando'n astud ar gyfarwyddiadau'r athrawon a'r staff cynorthwyol ac yn canolbwyntio'n dda ar eu gwaith am gyfnodau estynedig yn ystod sesiynau.

Os bydd y cynnig yn mynd rhagddo, mae'n annhebygol o gael effaith negyddol gan fod gan yr ysgol amgylchedd cynhwysol a theuluol effeithiol, sy'n cael effaith gadarnhaol ar les dysgwyr.

Profiadau dysgu ac addysgu:

Nododd Estyn fod yr ysgol yn datblygu ei chwricwlwm i adlewyrchu natur ei chymuned yn llawn, yn cynnwys cynllunio gweithgareddau dysgu sy'n adlewyrchu natur ddiwylliannol, ieithyddol ac amrywiol ei milltir sgwâr, Cymru a'r byd ehangach.

Ym mhob dosbarth, mae egwyddorion prif nod yr ysgol, 'Gweithio fel tîm i gyrraedd y nod' yn amlwg iawn. Ceir perthynas waith gefnogol, heriol a chynhyrchiol rhwng yr athrawon, y staff cynorthwyol a'r disgyblion. Mae hyn yn annog parch, cwrteisi ac ymddiriedaeth ac yn cyfrannu'n gadarn at yr ethos o gynhwysiant sy'n bodoli drwy'r ysgol.

Mae darpariaeth yr ysgol ar gyfer dysgu'n annibynnol drwy weithgareddau chwarae ysgogol yng nghanol cynnydd un a'r rhan fwyaf o ddosbarthiadau eraill yr ysgol yn effeithiol. Trwy gyfrwng nifer o weithgareddau amrywiol, mae'r athrawon a'r staff cynorthwyol yn cyflwyno medrau, gwybodaeth a dealltwriaeth newydd yn fedrus i'r disgyblion. Maent yn darparu cyfleoedd ystyrlon iddynt ddysgu trwy brofiadau ymarferol yn yr amgylchedd dysgu yn y dosbarth tu mewn a thu allan.

Mae'n annhebygol y bydd y cynnig uchod, os bydd yn mynd rhagddo, yn cael effaith negyddol, gan fod yr ysgol yn datblygu cwricwlwm cefnogol sy'n sicrhau eu bod yn diwallu anghenion pob dysgwr.

Gofal, cymorth ac arweiniad:

Mae'r adroddiad arolygiad yn nodi bod staff yn darparu amgylchedd gofalgwr, cefnogol a chroesawgar i'r disgyblion, lle mae pob un yn ymfalchïo mewn bod yn aelod gwerthfawr o 'deulu' yr ysgol.

Mae gan y staff adnabyddiaeth gadarn o anghenion disgyblion, ac o ganlyniad, caiff trefniadau cefnogi eu llunio yn gynnar i diwallu eu hanghenion unigol. Mae trefniadau'r ysgol ar gyfer asesu ac olrhain cynnydd disgyblion yn gadarn. Mae aelodau staff yn wybodus ac yn cyflwyno ystod fwyriadus o raglenni cymorth effeithiol i ddisgyblion i fynd i'r afael â'u lles emosiynol ac i wella'u hunan-barch.

Mae'r ddarpariaeth ar gyfer disgyblion ag anghenion dysgu ychwanegol (ADY) yn nodweddiadol hynod gadarn. Mae gan bob disgybl sydd ag ADY gynllun addysg unigol, sy'n cynnwys targedau penodol y mae staff yn eu hadolygu gyda'u rhieni'n rheolaidd. Mae'r sgysiau anffurfiol dyddiol sy'n digwydd rhwng y staff cynorthwyol a'r athrawon yn eu galluogi i fonitro cynnydd y disgyblion hyn yn effeithiol ac i addasu'r ddarpariaeth yn amserol i fodloni unrhyw dargedau newydd sydd ganddynt.

Mae'n annhebygol y bydd y cynnig uchod, os bydd yn mynd rhagddo, yn cael effaith negyddol, gan fod cymuned gynhwysol a gofalgwr a pholisïau a gweithdrefnau ysgol cadarn ar waith sy'n effeithiol wrth gefnogi lles pob dysgwr.

Arweinyddiaeth a rheolaeth:

Mae'r adroddiad arolygiad yn nodi bod gan arweinwyr weledigaeth glir ar gyfer yr ysgol sy'n seiliedig ar sefydlu amgylchedd diogel, dwyieithog a Chymreig i'w disgyblion a'u datblygu'n ddysgwyr gwybodus, mentrus a hyderus.

Mae gan arweinwyr ar bob lefel ddisgwyliadau uchel o'u hunain, y staff, a'r disgyblion ac maent yn hyrwyddo lles pob un yn dda. Maent yn sicrhau bod staff yn deall ac yn cyflawni eu rolau a'u cyfrifoldebau yn effeithiol.

Mae proses hunanwerthuso'r ysgol yn gadarn ac yn cynnwys cydlynwyr ac aelodau'r uwch dîm arwain, yn ogystal â'r disgyblion sy'n barod i fynegi barn am eu dysgu a'r ddarpariaeth. Maent yn casglu ac yn dadansoddi tystiolaeth uniongyrchol o safonau a darpariaeth sy'n cynnwys teithiau dysgu, arsylwadau ffurfiol, craffu ar lyfrau, a holi disgyblion i adnabod y cryfderau ac unrhyw feysydd sydd angen eu gwella.

Os bydd y cynnig hwn yn mynd rhagddo, mae'n debygol o arwain at gynnydd yn nifer y disgyblion a bydd hynny'n cael effaith gadarnhaol ar y defnydd effeithlon o adnoddau i gyfrannu at ddyfodol cynaliadwy ar gyfer yr ysgol.

Effaith y cynnig ar grwpiau agored i niwed gan gynnwys plant ag Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY):

Bydd darparu addysg anstatudol ran-amser y Blynnyddoedd Cynnar i blant 3 oed yn Ysgol y Ddwylan o fudd i grwpiau agored i niwed, gan gynnwys dysgwyr ag Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY) a dysgwyr o gefndiroedd difreintiedig yn economaidd gan ei bod yn galluogi arsylwi ac asesu dysgwyr yn gynnar ac yn cefnogi'r gwaith o nodi anghenion yn gynnar ac ymyriadau amserol.

Os bydd y cynnig hwn yn mynd rhagddo, bydd yn debygol o wella deilliannau dysgwyr wrth i ddysgwyr gael eu hintegreiddio i amgylchedd dysgu priodol o oedran cynharach.

Effaith bosibl y cynnig ar allu'r ysgol i ddarparu'r cwricwlwm llawn yn y cyfnod sylfaen ac ym mhob cyfnod allweddol addysgol

Nid oes gan y Cyngor unrhyw bryderon ynghylch ansawdd addysgu a dysgu yn Ysgol y Ddwylan. Gall yr ysgol ddarparu cwricwlwm pwrpasol i ddiwallu anghenion pob dysgwr os bydd y cynnig yn mynd rhagddo.

Yr angen am leoedd a'r effaith ar hygyrchedd ysgolion

Mae'r Côt Trefniadaeth Ysgolion (2018) yn ei gwneud yn ofynnol i'r Cyngor Sir ystyried y pwyntiau canlynol mewn perthynas â'r angen am leoedd a'r effaith ar hygyrchedd ysgolion:

- ***I ba raddau y byddai'r cynnig yn cefnogi'r targedau yn y Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg a gymeradwywyd.***

Nod Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg 2022 - 2032 Sir Gaerfyrddin yw hyrwyddo cynnydd yn nifer y bobl o bob oed sy'n medru defnyddio'r Gymraeg gyda'u teuluoedd, yn eu cymunedau ac yn y gweithle.

Mae'r cynnig hwn yn cefnogi Deilliant 1 y Cynllun, sef 'Mwy o blant meithrin/tair oed yn cael eu haddysg drwy gyfrwng y Gymraeg'. Bydd newid ystod oedran Ysgol y Ddwylan o 4-11 i 3-11 yn darparu addysg ran-amser cyfrwng Cymraeg i blant 3 oed yn Ysgol y Ddwylan, gan gryfhau'r broses bontio rhwng darpariaeth feithrin ac addysg gynradd cyfrwng Cymraeg.

- ***Sut y byddai'r cynnig yn ehangu neu'n lleihau'r ddarpariaeth Gymraeg.***

Pe bai'r cynnig i newid ystod oedran Ysgol y Ddwylan o 4-11 i 3-11 yn mynd rhagddo, byddai'n ehangu'r ddarpariaeth Gymraeg gan y byddai'n sefydlu addysg y Blynyddoedd Cynnar drwy gyfrwng y Gymraeg yn y dalgylch gan alluogi disgyblion i gael mynediad at addysg cyfrwng Cymraeg o oedran cynharach.

Mae Asesiad cychwynnol o'r laith Gymraeg wedi'i gynnal ac mae wedi'i atodi i'r ddogfen hon yn Atodiad A. Bydd yr asesiad hwn yn cael ei adolygu a'i ddiweddarau ar adegau allweddol pe bai'r cynnig yn mynd rhagddo.

- ***A fydd y cynnig yn gwella mynediad i bobl anabl yn unol â'r gofynion o dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010***

Mae gan yr ysgol gynllun hygyrchedd. Fodd bynnag, os bydd angen gwneud unrhyw addasiadau i'r ysgol ar gyfer disgybl, bydd addasiadau rhesymol yn cael eu gwneud yn unol â phrosesau sefydledig trefniadaeth ysgolion Cyngor Sir Caerfyrddin.

Adnoddau addysg a goblygiadau ariannol eraill

Mae'r Côt Trefniadaeth Ysgolion (2018) yn ei gwneud yn ofynnol i'r Cyngor Sir ystyried y pwyntiau canlynol mewn perthynas ag adnoddau addysg a goblygiadau ariannol eraill:

- ***Pa effaith y bydd y cynnig yn ei chael ar nifer y lleoedd gwag yn yr ardal***

Rhagwelir, pe bai'n mynd rhagddo, y byddai'r cynnig i newid ystod oedran Ysgol y Ddwylan o 4-11 i 3-11 yn cael effaith gadarnhaol ar gael gwared ar leoedd gwag yn yr ysgol.

Capasiti'r ysgol ar gyfer blwyddyn academiaidd 25/26 yw 350. Yn CYBLD Ionawr 2025 roedd 253 o ddisgyblion ar y gofrestr.

- ***Cost reolaidd y cynnig dros gyfnod o 3 blynedd, man lleiaf, ac a yw'r cyllid rheolaidd angenrheidiol ar gael***

Mae ysgolion 3-11 a gynhelir gan yr Awdurdod Lleol yn derbyn cyllid fformiwla dirprwyedig ar gyfer darparu addysg ran-amser i blant 3 oed. Mae hyn yn cyfateb i

50% o'r cyllid fesul pen ar gyfer disgyblion cynradd. Yn 2025-26 y ffigur hwn yw £2044 fesul disgybl ar y gofrestr ar adeg y Cyfrifiad Ysgolion Blynyddol ar Lefel Disgyblion (CYBLD) a gynhelir ym mis Ionawr cyn y flwyddyn ariannol ganlynol. Mae hwn yn gyllid ychwanegol ar gyfer ysgol sydd wedi'i dynodi'n ysgol 4-11 ar hyn o bryd ac sy'n dod yn ysgol 3-11.

- ***Y ffynonellau y darperir cyllid cyfalaf ohonynt***

Os caiff ei gymeradwyo, ni ddisgwylir y bydd angen unrhyw gyllid cyfalaf ar gyfer y cynnig.

- ***Sut y caiff unrhyw dderbyniadau cyfalaf neu arbedion costau rheolaidd eu defnyddio***

Nid yw'r cynnig hwn yn cynnwys trosglwyddo na gwaredu unrhyw dir nac adeiladau.

- ***Costau Cludiant Ychwanegol/Trefniadau Teithio Dysgwyr***

Gan fod y ddarpariaeth o addysg y blynyddoedd cynnar ar gyfer disgyblion o dan oedran ysgol gorfodol, ni fyddai cludiant am ddim ar gael i ddisgyblion. Fodd bynnag, efallai y bydd goblygiadau cost ar gyfer cludiant ychwanegol os yw'r plant hyn yn cyrraedd yr oedran cymhwysedd i gael cludiant ac os ydynt yn byw yn nalgylch yr ysgol a dros y terfyn dwy filltir.

Gallai'r cynnig gael effaith gadarnhaol ar drefniadau teithio'r rhai sydd ar hyn o bryd yn teithio y tu allan i'w dalgylch i gael mynediad at addysg y blynyddoedd cynnar. Gallai darparu addysg y Blynyddoedd Cynnar yn nalgylch Ysgol y Ddwylan annog mwy o ddisgyblion i fynychu ysgol eu dalgylch, gan leihau'r angen i deithio y tu allan i'r dalgylch.

- ***Staffio***

Mae digon o staff ar gael yn yr ysgol o blith y nifer sydd yno eisoes i ddiwallu anghenion darpariaeth addysg y Blynyddoedd Cynnar.

Ffactorau cyffredinol eraill

Mae'r Côt Trefniadaeth Ysgolion (2018) yn ei gwneud yn ofynnol i'r Cyngor Sir ystyried y pwyntiau canlynol mewn perthynas â ffactorau cyffredinol eraill:

- ***Effaith y cynnig ar gyrhaeddiad addysgol ymhlith plant o gefndiroedd difreintiedig yn economaidd***

Bydd darparu addysg anstatudol ran-amser y Blynyddoedd Cynnar i blant 3 oed yn Ysgol y Ddwylan o fudd i grwpiau agored i niwed, gan gynnwys dysgwyr ag Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY) a dysgwyr o gefndiroedd difreintiedig yn economaidd gan ei bod yn galluogi arsylwi ac asesu dysgwyr yn gynnar ac yn cefnogi'r gwaith o nodi anghenion yn gynnar ac ymyriadau amserol. Os bydd y cynnig hwn yn mynd rhagddo, mae'n debygol y bydd deilliannau dysgwyr yn cael eu

gwella wrth i ddysgwyr gael eu hintegreiddio i amgylchedd dysgu priodol o oedran cynharach.

- ***Materion o ran cydraddoldeb, gan gynnwys y rhai a nodir yn sgil asesiadau o'r effaith ar gydraddoldeb***

Mae asesiad effaith integredig cychwynnol wedi'i gynnal. Ar hyn o bryd nid oes unrhyw faterion cydraddoldeb wedi'u nodi ac nid oes unrhyw effeithiau anghymesur ar unrhyw nodweddion gwarchodedig wedi'u hamlygu. Mae'r rhan fwyaf o effeithiau'r cynnig yn gadarnhaol. Os bydd y cynnig yn mynd rhagddo, bydd yr asesiad hwn yn cael ei adolygu a'i ddiweddarau ar adegau allweddol yn ôl yr angen.

Trefniadau Derbyn

Y Cyngor Sir yw'r Awdurdod Derbyn ar gyfer Ysgol y Ddwylan:

Yr Uned Derbyn Disgyblion i Ysgolion,
Cyngor Sir Gaerfyrddin
Yr Adran Addysg a Phlant,
Adeilad 3,
Heol Spilman,
Caerfyrddin,
SA31 1LE
Rhif Ffôn: 01267 246449

E-bost: derbyniadau@sirgar.gov.uk

Derbyn i'r Blynnyddoedd Cynnar - darpariaeth i blant 3 oed

Mae Addysg y Blynnyddoedd Cynnar yn ddarpariaeth anstatudol sydd ar gael i blant 3 oed a bydd yn rhaid gwneud cais am le mewn ysgol i'r Awdurdod Derbyn cywir erbyn y dyddiad cau a gyhoeddir.

Mae hawl gan bob plentyn 3 oed i gael lleoliad am ddim am o leiaf 10 awr yr wythnos mewn sefydliad cofrestredig drwy'r Grŵp Hawliau Bore Oes o'r tymor yn dilyn ei drydydd pen-blwydd.

Fel rheol, derbynnir plant i ddarpariaeth blynnyddoedd cynnar mewn ysgolion lle mae'r ddarpariaeth honno ar gael yn rhan-amser ar ddechrau'r tymor yn dilyn eu trydydd pen-blwydd.

3ydd Pen-blwydd y Plentyn	Y Tymor Derbyn
1 Medi - 31 Rhagfyr	Tymor y Gwanwyn
1 Ionawr - 31 Mawrth	Tymor yr Haf
1 Ebrill - 31 Awst	Tymor yr Hydref

Nid oes gan rieni/gwarcheidwaid hawl i apelio os na chynigir lle i'w plentyn mewn lleoliad Blynnyddoedd Cynnar o'u dewis.

Nid oes hawl awtomatig i barhau i addysg amser llawn os oes lle addysg rhan-amser wedi'i gynnig. Rhaid cyflwyno cais ffurfiol i'r awdurdod derbyn cywir.

Mae rhagor o wybodaeth am y polisi a'r broses Derbyn i Ysgolion ar gael ar wefan Cyngor Sir Caerfyrddin.

Pe bai'r cynnig hwn yn mynd rhagddo, yn unol â gofynion statudol Llywodraeth Cymru, byddai Tîm Derbyn y Cyngor yn ymgymryd ag ymarfer derbyniadau annibynnol y tu allan i'r trefniadau arferol, er mwyn sicrhau bod rhieni yng nghymuned Castellnewydd Emlyn yn cael cyfle i wneud cais am y lleoedd oedran meithrin sy'n dechrau ym mis Medi 2026.

Y Broses Ymgynghori

Bydd yr ymgynghori ynghylch y cynnig hwn yn dilyn y canllawiau a bennwyd gan Lywodraeth Cymru yn unol â'r hyn a nodwyd yn y Côd Trefniadaeth Ysgolion (2018).

Â phwy yr ymgynghorir?

Bydd dolen i'r Ddogfen Ymgynghori yn cael ei darparu i'r rhanddeiliaid canlynol (fel y pennir gan y Côt Trefniadaeth Ysgolion (2018)):

- *Rhieni (a darpar rieni lle bo'n bosibl), gofawyr a gwarcheidwaid, ac aelodau staff ysgolion y mae'r cynigion yn effeithio arnynt;*
- *yn achos cynigion sy'n effeithio ar ddarpariaeth uwchradd, rhieni disgyblion sy'n mynychu ysgolion cynradd y mae disgyblion fel arfer yn trosglwyddo ohonynt i'r ddarpariaeth uwchradd honno;*
- *awdurdod cynhaliol neu awdurdod cynhaliol arfaethedig unrhyw ysgol y mae'r cynigion yn debygol o effeithio arni;*
- *unrhyw awdurdod lleol arall (gan gynnwys, lle bo'n briodol, awdurdod lleol yn Lloegr) y mae'r cynigion yn debygol o effeithio arno – gan gynnwys, yn achos darpariaeth AAA ddynodedig, unrhyw awdurdod sy'n gosod neu sy'n debygol o osod disgyblion ag AAA ynddi;*
- *Awdurdod Esgobaethol yr Eglwys yng Nghymru a'r Eglwys Gatholig ar gyfer yr ardal lle mae unrhyw ysgol y mae'r cynigion yn debygol o effeithio arni;*
- *unrhyw gorff crefyddol priodol arall ar gyfer unrhyw ysgol y mae'r cynigion yn debygol o effeithio arni;*
- *corff llywodraethu unrhyw ysgol sy'n destun y cynigion;*
- *cyrff llywodraethu ysgolion eraill y mae'r cynnig, ym marn y cynigydd, yn debygol o effeithio arnynt;*
- *Gweinidogion Cymru;*
- *Aelodau Etholaethol a Rhanbarthol y Cynulliad (ACau) ac Aelodau Seneddol (ASau) sy'n cynrychioli ardaloedd a wasanaethir neu y bwriedir eu gwasanaethu gan unrhyw ysgol sy'n destun y cynigion;*
- *Estyn;*
- *undebau'r athrawon ac undebau staff sy'n cynrychioli athrawon a staff eraill mewn unrhyw ysgol sy'n destun y cynigion;*
- *y Consortiwm Addysg Rhanbarthol perthnasol;*
- *Comisiynydd Heddlu a Throsedd yr ardal a wasanaethir, neu y bwriedir iddi gael ei gwasanaethu, gan unrhyw ysgol sy'n destun y cynigion;*

- *unrhyw gyngor cymuned neu dref ar gyfer yr ardal a wasanaethir neu y bwriedir iddi gael ei gwasanaethu, gan unrhyw ysgol sy'n destun cynigion;*
- *yn achos cynigion sy'n effeithio ar ddarpariaeth feithrin, unrhyw ddarparwyr annibynnol neu wirfoddol y gall y cynigion effeithio arnynt, gan gynnwys Mudiad Meithrin;*
- *yn achos cynigion sy'n effeithio ar ddarpariaeth feithrin, y Bartneriaeth Plant a Phobl Ifanc a/neu Bartneriaethau Datblygu'r Blynyddoedd Cynnar a Gofal Plant, lle bo'r rhain yn bodoli;*
- *yn achos cynigion sy'n effeithio ar ddarpariaeth AAA, unrhyw gyrff iechyd neu gyrff trydydd sector perthnasol â buddiant yn y cynigion;*
- *yn achos cynigion sy'n effeithio ar ddarpariaeth uwchradd, unrhyw sefydliadau addysg bellach sy'n gwasanaethu ardal yr ysgol; ac*
- *yn achos cynigion sy'n effeithio ar ddarpariaeth Gymraeg, Comisiynydd y Gymraeg.*

Ymgynghori â Disgyblion

Bydd disgyblion yn cael copi o Ddogfen Ymgynghori i Blant a Phobl Ifanc.

Hefyd, bydd cyfle i ddisgyblion (y Cyngor Ysgol o leiaf) yr ysgolion sy'n destun y cynigion gymryd rhan yn y broses ymgynghori yn ystod sesiwn a gynhelir gan Ymgynghorydd Cymorth Addysg.

Bydd y wybodaeth a gesglir o'r sesiynau ymgynghori â'r disgyblion yn rhan o'r Adroddiad Ymgynghori a gyflwynir i'r Cabinet i'w ystyried yn dilyn y cyfnod ymgynghori.

Beth sy'n digwydd nesaf?

Cam 1. Cyfnod Ymgynghori

Mae'r cyfnod ymgynghori ar gyfer y cynigion yn dechrau ar 4 Medi 2025 ac yn dod i ben ar 16 Hydref 2025.

Gallwch gyflwyno'ch sylwadau o blaid neu yn erbyn cynnig. Ni fydd yr ymatebion a geir yn ystod y cyfnod ymgynghori yn cael eu hystyried yn wrthwynebiadau statudol. Os dymunwch wrthwynebu, bydd angen i chi wneud hynny'n ysgrifenedig yn ystod y cyfnod gwrthwynebu statudol. Ni fydd ymatebion sy'n dod i law ar ôl 16 Hydref 2025 yn cael eu hystyried.

Ystyried eich sylwadau

Yn ystod y cyfnod ymgynghori gallwch ofyn cwestiynau, mynegi eich barn neu ddarparu opsiynau eraill i'w hystyried erbyn 16 Hydref 2025 fan bellaf drwy un o'r dulliau canlynol:

- Llenwi arolwg ar-lein gan ddefnyddio'r ddolen ganlynol: [Arolwg SNAP](#)
- Anfon neges e-bost i: RhMYYmgynghoriadau@sirgar.gov.uk

- Ysgrifennu llythyr i'r cyfeiriad canlynol: Mr Owain Lloyd, Cyfarwyddwr Addysg a Gwasanaethau Plant, Neuadd y Sir, Caerfyrddin, SA31 1JP
- Neu lenwi copi papur o'r ffurflen ymateb (Atodiad A) a'i dychwelyd at Mr Owain Lloyd, Cyfarwyddwr Addysg a Gwasanaethau Plant, Neuadd y Sir, Rhiw'r Castell, Caerfyrddin SA31 1JP neu trwy anfon copi sganedig trwy e-bost i: RhMYYmgynghoriadau@sirgar.gov.uk

Nodwch mai dim ond drwy un dull cyfathrebu y mae angen i chi gyflwyno'ch ymateb.

Bydd sylwadau a gyflwynir yn ystod y cyfnod ymgynghori yn cael eu cofnodi a'u crynhoi mewn Adroddiad Ymgynghori.

Ar ôl y cyfnod ymgynghori, bydd Adroddiad Ymgynghori yn cael ei gyhoeddi ar wefan Cyngor Sir Caerfyrddin o leiaf bythefnos cyn cyhoeddi Hysbysiad Statudol.

Bydd Cabinet Cyngor Sir Caerfyrddin yn ystyried yr Adroddiad Ymgynghori ac yn penderfynu a yw am fynd ymlaen â'r cynnig ai peidio.

Cam 2. Cyfnod Gwrthwynebu o ran yr Hysbysiad Statudol

Os yw'r Cabinet yn penderfynu mynd ymlaen â'r cynnig mae'n rhaid i Gyngor Sir Caerfyrddin gyhoeddi dogfen o'r enw Hysbysiad Statudol.

Bydd yr Hysbysiad Statudol yn cael ei gyhoeddi ar wefan Cyngor Sir Caerfyrddin a'i osod yn yr ysgolion sy'n destun cynigion. Bydd copïau o'r hysbysiad hefyd ar gael i'r ysgolion eu dosbarthu i ddisgyblion, rhieni, gwarcheidwaid ac aelodau staff (gall yr ysgolion hefyd ddosbarthu'r hysbysiad drwy e-bost).

Bydd yr Hysbysiad Statudol yn amlinellu manylion y cynnig ac yn gwahodd unrhyw un sy'n dymuno gwrthwynebu neu gefnogi i wneud hynny'n ysgrifenedig cyn pen 28 o ddiwrnodau.

Os bydd gwrthwynebiadau yn dod i law cyhoeddir Adroddiad Gwrthwynebu ar wefan Cyngor Sir Caerfyrddin. Bydd copïau papur o'r adroddiad hefyd ar gael ar gais. Bydd yr adroddiad yn crynhoi'r materion neu'r sylwadau cefnogol a godwyd ac yn rhoi ymateb Cyngor Sir Caerfyrddin.

Os na fydd unrhyw wrthwynebiadau yn dod i law, mae'r cynnig yn symud yn syth i benderfyniad.

Cam 3. Penderfynu

Cyngor Sir Caerfyrddin fydd yn penderfynu ar y cynnig mewn cyfarfod o'r Cyngor Llawn. Mae hyn yn golygu y bydd yn gwneud penderfyniad terfynol ynghylch a fydd y newid arfaethedig yn mynd yn ei flaen. Gall y Cyngor Sir benderfynu cymeradwyo'r cynnig, gwrthod y cynnig neu gymeradwyo'r cynnig â newidiadau. Wrth wneud hynny, bydd y Cyngor Sir yn ystyried unrhyw wrthwynebiadau statudol a ddaeth i law.

Ar ôl penderfynu ynghylch y cynigion rhoddir gwybod i'r holl bartïon sydd â diddordeb bod y penderfyniad ar gael a fydd yn cael ei gyhoeddi'n electronig ar wefan Cyngor Sir Caerfyrddin.

Bydd yr holl randdeiliaid yn cael eu hysbysu am benderfyniad y Cyngor Sir a chyhoeddi'r Adroddiad Gwrthwynebu cyn pen 7 diwrnod ar ôl y penderfyniad.

Y Broses Statudol

Dyma linell amser ddangosol ar gyfer y broses statudol:

Cam	Disgrifiad	Hyd
1	Ymgynghori Dosbarthu'r ddogfen ymgynghori hon i bartïon penodol a phartïon eraill sydd â diddordeb.	Medi 2025 - Hydref 2025 O leiaf 42 diwrnod (gan gynnwys o leiaf 20 diwrnod ysgol)
2	Adroddiad Ymgynghori Bydd Adroddiad Ymgynghori yn cael ei gyflwyno i'r Cabinet er mwyn penderfynu a ddylid mynd ati i gyhoeddi hysbysiad statudol ai peidio. NEU fel arall, daw'r cynnig i ben.	Ionawr 2026 Bydd yr Adroddiad Ymgynghori yn cael ei gyhoeddi ar wefan Cyngor Sir Caerfyrddin o leiaf bythefnos cyn cyhoeddi hysbysiad statudol
3	Hysbysiad Statudol Os gwneir y penderfyniad i fwrw ymlaen yna cyhoeddir hysbysiad statudol. Bydd yr hysbysiad yn amlinellu manylion y cynnig ac fe'i cyhoeddir ar wefan y Cyngor a'i arddangos ger mynedfa'r ysgol a'r ysgolion sy'n destun y cynigion. Bydd copïau o'r hysbysiad ar gael i'r ysgol eu dosbarthu i'r rhieni, i'r gwarcheidwaid, ac i'r staff. Bydd yr hysbysiad statudol yn rhoi manylion ynghylch y modd y gallwch gofnodi eich gwrthwynebiadau i'r cynnig.	Chwefror – Mawrth 2026 O leiaf 28 diwrnod (gan gynnwys o leiaf 15 diwrnod ysgol a heb gynnwys y dyddiad cyhoeddi)
4	Adroddiad Gwrthwynebu Os bydd gwrthwynebiadau yn dod i law cyhoeddir Adroddiad Gwrthwynebu ar wefan Cyngor Sir Caerfyrddin. Bydd copïau papur o'r adroddiad hefyd ar gael ar gais. Bydd yr adroddiad yn crynhoi'r materion	Mehefin 2026 Cyn pen 7 diwrnod gan ddechrau ar ddyddiad y penderfyniad.

	neu'r sylwadau cefnogol a godwyd ac yn rhoi ymateb Cyngor Sir Caerfyrddin. Os na fydd unrhyw wrthwynebiadau yn dod i law, mae'r cynnig yn symud yn syth i benderfyniad.	
5	Penderfyniad Y Cyngor Sir fydd yn penderfynu ar y cynnig. Gall y Cyngor Sir benderfynu cymeradwyo'r cynnig, gwrthod y cynnig neu gymeradwyo'r cynnig gyda newidiadau, ac wrth benderfynu bydd yn rhoi ystyriaeth i unrhyw wrthwynebiadau statudol a ddaeth i law. Ar ôl penderfynu ynghylch y cynigion rhoddir gwybod i'r holl bartïon sydd â diddordeb bod y penderfyniad ar gael a fydd yn cael ei gyhoeddi'n electronig ar wefan Cyngor Sir Caerfyrddin.	Mehefin 2026 Bydd penderfyniad yn cael ei wneud cyn pen 16 wythnos ar ôl diwedd y cyfnod gwrthwynebu

Asesiad Effaith Integredig

Mae asesiad effaith integredig wedi'i gynnal i'n helpu i sicrhau ein bod wedi ystyried sut y gallai ein cynigion effeithio ar wahanol grwpiau a gwasanaethau, gan ein galluogi i gryfhau agweddau cadarnhaol a lliniaru unrhyw effeithiau negyddol posibl.

Mae'r asesiad effaith integredig hwn yn ymgorffori gofynion y Deddfau canlynol mewn un Asesiad Effaith:

- Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015
- Dyletswydd Cydraddoldeb y Sector Cyhoeddus a Deddf Cydraddoldeb 2010
- Dyletswydd Economaidd-gymdeithasol 2021
- Mesur y Gymraeg 2011 a Safonau'r Gymraeg
- Confensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn a Mesur Hawliau Plant a Phobl Ifanc (Cymru) 2011
- Deddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016 – bioamrywiaeth a chydnerthedd ecosystemau
- Y Rheoliad Cyffredinol ar Ddiogelu Data.

Atodiad A - Ffurflen Ymateb

Mae Cyngor Sir Caerfyrddin yn ymgynghori ynghylch y cynnig i

- newid ystod oedran Ysgol y Ddwylan o fod yn ysgol 4-11 i fod yn ysgol 3-11 o fis Medi, 2026.

Mae'r ffurflen ymateb ganlynol yn caniatáu i chi wneud sylwadau ar y cynnig a'r opsiynau eraill, ac awgrymu opsiynau eraill.

Gall ymgynghoreion gyflwyno'u sylwadau o blaid neu yn erbyn cynnig.

Ni fydd yr ymatebion a geir yn ystod y cyfnod ymgynghori yn cael eu hystyried yn wrthwynebiadau statudol. Os dymuna ymgynghoreion wrthwynebu, bydd angen iddynt wneud hynny'n ysgrifenedig yn ystod y cyfnod gwrthwynebu statudol.

1. Ydych chi'n ymateb fel:

☐

Rhiant, gofalwr neu
warcheidwad

☐

Darpar riant, gofalwr neu
warcheidwad

☐

Llywodraethwr

☐

Staff

☐

Aelod o'r gymuned

☐

Cyngor Cymuned

☐

Arall: Nodwch

2. Ydych chi'n cefnogi'r cynnig?

☐

Ydw

☐

Nac ydw

☐

Yn rhannol

3. Oes gennych chi unrhyw sylwadau ynghylch y cynnig hwn yr hoffech i ni eu hystyried?

4. Oes unrhyw opsiynau eraill y dylai'r Awdurdod Lleol fod yn eu hystyried ar gyfer Ysgol y Ddwylan yn eich barn chi?

☐ Oes

☐ Nac oes

Os oes, esboniwch yr opsiwn arall/opsiynau eraill:

5. Mae Safonau'r Gymraeg yn ei gwneud yn ofynnol i ni ystyried effeithiau unrhyw benderfyniadau polisi ar y Gymraeg.

a. Yn eich barn chi, pa effeithiau cadarnhaol neu niweidiol fyddai'r cynnig hwn yn eu cael ar gyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg a pheidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg?

b. Yn eich barn chi, sut allai'r cynnig gael ei lunio neu ei newid fel y byddai'n cael effaith gadarnhaol neu fwy cadarnhaol ar gyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg a pheidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg?

c. Yn eich barn chi, sut allai'r cynnig gael ei lunio neu ei newid fel na fyddai'n cael effaith niweidiol neu'n cael effaith lai niweidiol ar gyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg a pheidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg?

6. Ar ddiwedd y cyfnod ymgynghori, bydd Adroddiad Ymgynghori yn cael ei gyhoeddi a fydd yn crynhoi'r materion a nodwyd gan yr ymgynghoreion ac ymateb yr Awdurdod Lleol i'r materion hynny.

Hoffech chi gael gwybod am gyhoeddi'r Adroddiad Ymgynghori?

☐

Hoffwn

☐

Na hoffwn

Os hoffech chi gael gwybod, rhwch gyfeiriad e-bost neu gyfeiriad post a dewis iaith (Cymraeg/Saesneg):

Diolch am lenwi'r ffurflen ymateb.

Dylid anfon ffurflenni ymateb wedi'u llenwi i'r cyfeiriad canlynol:

Mr Owain Lloyd,
Cyfarwyddwr Addysg a Gwasanaethau Plant,
Neuadd y Sir,
Rhiw'r Castell
Caerfyrddin
SA31 1JP

neu trwy anfon copi sganedig trwy e-bost i:eu hanfon i:

RhMYYmgynghoriadau@sirgar.gov.uk

Fel arall, gallwch lenwi'r ffurflen hon ar-lein: [Arolwg SNAP](#)

Dylech chi ddychwelyd eich ymateb erbyn 16/10/25. Ni fydd ymatebion sy'n dod i law ar ôl y dyddiad hwn yn cael eu hystyried.

Atodiad B – Asesiad o'r Effaith ar y Gymraeg

Cynnig a Chefnidir

Mae Cyngor Sir Caerfyrddin yn bwriadu newid ystod oedran Ysgol y Ddwylan o 4-11 i 3-11 o fis Medi, 2026 ac mae'r Asesiad hwn o'r Effaith ar y Gymraeg yn ategu cynnig y Cyngor.

Mae [Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol \(Cymru\) 2015](#) yn ei gwneud yn ofynnol i gyrff cyhoeddus ledled Cymru a enwir yn y ddeddf weithio tuag at gyflawni saith nod llesiant, gan gynnwys 'Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu'.

Cymraeg 2050 yw strategaeth Llywodraeth Cymru ar gyfer hyrwyddo a hwyluso'r defnydd o'r Gymraeg a'i gweledigaeth yw bod y Gymraeg yn perthyn i bawb yng Nghymru. Nodir uchelgais Llywodraeth Cymru hefyd i gynyddu'r defnydd o'r Gymraeg a nifer y bobl sy'n siarad yr iaith, yn ogystal â'r ymrwymiad i weithio tuag at sicrhau miliwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050 ac i barhau i annog mwy o bobl i ddefnyddio a siarad Cymraeg yn eu bywydau bob dydd. Cymraeg 2050 yw'r prif bolisi sy'n llywio'r newidiadau i'r broses statudol o gynllunio addysg cyfrwng Cymraeg. Yn ôl strategaeth Cymraeg 2050, addysg drochi cyfrwng Cymraeg yw'r prif ddull o sicrhau bod plant yn gallu meithrin eu sgiliau Cymraeg, ac o greu siaradwyr newydd. Mae hefyd yn tynnu sylw at bwysigrwydd y sector blynyddoedd cynnar fel pwynt mynediad cynnar i addysg drochi, ac fel ffordd o gynyddu'r galw am addysg cyfrwng Cymraeg.

Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg (2022-2032) a Strategaeth Hybu'r Iaith Gymraeg (2023-28)

Mae [Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg 2022-2032](#) a [Strategaeth Hybu'r Iaith Gymraeg](#) Cyngor Sir Caerfyrddin yn cefnogi gweledigaeth Llywodraeth Cymru yn uniongyrchol ac maent yn sylfaen i gyfraniad y Cyngor at gyrraedd y targed a nodir yn strategaeth Llywodraeth Cymru. Bydd y cynnig hwn yn sicrhau bod Cyngor Sir Caerfyrddin yn gallu cyflawni ei ddyletswyddau statudol mewn perthynas ag addysg cyfrwng Cymraeg drwy ei Gynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg ac yn hyrwyddo cynnydd yn nifer y bobl o bob oed sy'n medru defnyddio'r Gymraeg gyda'u teuluoedd, yn eu cymunedau ac yn y gweithle.

Mae Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg 2022-32 Cyngor Sir Caerfyrddin yn glir yn ei nod a'i egwyddor o ddatblygu gallu ein disgyblion i ddefnyddio'r Gymraeg a'r Saesneg yn rhugl ac yn hyderus mewn amrywiaeth o sefyllfaoedd. Bydd hyn yn eu galluogi i ddod yn aelodau cyflawn o'r gymdeithas ddwyieithog y maent yn rhan

ohoni, gan feithrin balchder yn ieithoedd, treftadaeth a diwylliant Sir Gaerfyrddin a Chymru.

Bydd y cynnig hwn yn cyfrannu at wireddu'r amcanion strategol yn [Strategaeth Hybu'r Iaith Gymraeg \(2023-28\)](#) Sir Gaerfyrddin sy'n anelu at 'wneud y Gymraeg yn brif iaith y Sir ac adfer y Gymraeg yn iaith a siaredir ac a ddefnyddir gan fwyafrif ein trigolion yn gyson, ac ym mhob agwedd ar fywyd'.

Cyfeiriad Gwasanaethau Addysg yn Sir Gaerfyrddin i'r dyfodol 2022-2032

Mae gan [Addysg Sir Gâr – Cyfeiriad Gwasanaethau Addysg Sir Gaerfyrddin i'r dyfodol 2022-2032](#) flaenoriaethau clir sy'n canolbwyntio ar bedair thema allweddol, sy'n gysylltiedig â'n Cenhadaeth Genedlaethol, pedwar diben Cwricwlwm i Gymru. Mae Diben 8 yn nodi y bydd Cyngor Sir Caerfyrddin "yn hyrwyddo'r Gymraeg ac yn ymfalchïo yn nhreftadaeth a diwylliant unigryw Sir Gaerfyrddin".

Cwricwlwm i Gymru

Mae'r Gymraeg yn rhan annatod o [Gwricwlwm i Gymru](#) gyda'r nod o gynyddu nifer y siaradwyr Cymraeg hyderus sy'n rhan o'r system addysg statudol a sicrhau bod pob dysgwr, yn y dyfodol, yn gallu defnyddio'r Gymraeg ar ôl iddo adael yr ysgol. Mae'n pwysleisio'r ffaith y bydd y Gymraeg yn parhau i fod yn orfodol hyd at 16 oed.

Ar bwy fydd y cynnig hwn yn effeithio'n uniongyrchol?

Bydd y cynnig yn cael effaith ar ddisgyblion 3 oed a'u teuluoedd yn ardal Castellnewydd Emlyn.

Bydd y cynnig hwn yn cael effaith gadarnhaol ar blant a phobl ifanc drwy gynnig dewis ychwanegol o ran addysg y blynyddoedd cynnar drwy gyfrwng y Gymraeg o 3 oed yn Ysgol y Ddwylan. Bydd hyn, yn ei dro, o oedran ifanc, yn cynnig sgiliau Cymraeg i blant a phobl ifanc y gallant eu defnyddio ym mhob agwedd ar fywyd ac yn enwedig pan fyddant yn gadael yr ysgol ac yn dechrau gwaith.

Cynnig: Newid yr ystod oedran o 4-11 i 3-11 yn Ysgol y Ddwylan.				
Meini Prawf Effaith	Disgrifiad	Statws yr effaith	A oes unrhyw fesurau wedi'u nodi i liniaru unrhyw effaith negyddol neu i greu mwy o gyfleoedd cadarnhaol?	Effaith derfynol (yn dilyn dulliau lliniaru)
Categori iaith yr ysgol (ffurfiol)	Categori iaith yr ysgol yw 3.2 – Dwy iaith o 7-11 oed a Chyfrwng Cymraeg o 4 i 7 oed.	Niwtral	Ddim yn berthnasol	Ddim yn berthnasol
Categori iaith yr ysgol (anffurfiol)	Mae 6.5% o ddisgyblion oedran statudol yn Ysgol y Ddwylan yn siarad Cymraeg gartref. Ym mis Medi 2024, roedd 157 o ddisgyblion mewn dosbarthiadau Cymraeg. Gallai'r cynnig hwn gryfhau'r cyfleoedd i ddisgyblion ddefnyddio'r Gymraeg yn ffurfiol ac yn anffurfiol gyda'u cyfoedion o oedran iau. Yn sgil y newid arfaethedig i ddarpariaeth 3-11, ein nod yw gweithio gyda'n holl bartneriaid i hyrwyddo manteision dwyieithrwydd i sicrhau bod pob rhiant/gofalwr a theulu yn gallu gwneud penderfyniad gwybodus cyn gynted â phosibl ym mywyd eu plentyn.	Cadarnhaol	Ddim yn berthnasol	Ddim yn berthnasol
Gwybodaeth am safonau'r Gymraeg yn yr ysgol	<u>Mewnbwn yr Awdurdod Lleol:</u> Mae Ysgol y Ddwylan yn rhoi pwyslais cryf ar ddatblygu'r Gymraeg a'r ethos Cymreig yn y ddwy ffrwd. Mae pob disgybl yn	Cadarnhaol	Ddim yn berthnasol	Ddim yn berthnasol

	derbyn ei addysg drwy gyfrwng y Gymraeg nes ei fod yn 7 oed. Mae'r rhan fwyaf o ddisgyblion ar draws yr ysgol yn dangos cynnydd cryf wrth ddatblygu eu medrau Cymraeg. O oedran ifanc, mae'r disgyblion ieuengaf yn gwneud cynnydd medrus yn eu medrau siarad a gwrando, gan gymryd rhan yn frwdfrydig mewn amrywiaeth eang o weithgareddau dysgu sy'n cefnogi eu datblygiad iaith. Maent yn dangos agweddau cadarnhaol ac yn awyddus i ddefnyddio'r Gymraeg yn wirfoddol mewn sefyllfaoedd ffurfiol ac anffurfiol. Wrth symud drwy'r ysgol, mae'r rhan fwyaf o ddisgyblion yn parhau i adeiladu'n effeithiol ar y sylfeini hyn. Yn y ffrwd Gymraeg, mae llawer o'r disgyblion hyn yn defnyddio geirfa Gymraeg a phatrymau brawddegau yn gywir ac yn defnyddio'r iaith yn well ar draws amrywiaeth o weithgareddau llythrennedd. Maent yn dangos ymrwymiad clir i ddefnyddio'r Gymraeg ac yn gwerthfawrogi ei rôl ym mywyd yr ysgol. Yn y ffrwd ddwyieithog, mae llawer o ddisgyblion yn gwneud cynnydd priodol o'u man cychwyn, gan ddefnyddio'r Gymraeg i fynegi eu hunain yn hyderus mewn cyd-destunau cyfarwydd. Ar draws yr ysgol, mae agweddau cadarnhaol disgyblion yn cael eu cefnogi ymhellach		
--	---	--	--

	gan waith brwdfrydig y Criw Cymraeg, sy'n helpu i hyrwyddo a chynnal y defnydd o'r Gymraeg yng ngweithgareddau bob dydd yr ysgol. Mae'r farn uchod hefyd wedi'i chadarnhau gan ESTYN yn ystod eu hymweliad â'r ysgol ym mis Ionawr 2025. O ran safonau darllen, mae disgyblion meithrin a derbyn yn datblygu dealltwriaeth dda o lythrennau unigol a medrau llythrennedd cynnar drwy ddefnyddio cynlluniau gwerthfawr. Mae medrau darllen y rhan fwyaf o ddisgyblion yn parhau i wneud cynnydd cadarn ar draws yr ysgol ac erbyn Blwyddyn 6, mae medrau darllen uwch llawer o ddisgyblion yn datblygu'n dda. Mae llawer yn gallu rhagfynegi, crynhoi, a dangos empathi tuag at gymeriadau, a defnyddio nodweddion testunau ffeithiol yn effeithlon. Maent hefyd yn dangos dealltwriaeth dda o strategaethau i ddysgu ystyr geiriau newydd, fel defnyddio geiriadur, darllen o gwmpas y gair, neu ofyn i ffrind. O ran safonau ysgrifennu, mae athrawon yn dylunio gwersi gramadeg effeithiol sy'n cyd-fynd â phwmpas y tasgau ysgrifennu, gan arwain at gynnydd da gan lawer o ddisgyblion dros amser. Mae disgyblion yn datblygu dealltwriaeth fedrus o eirfa benodol a thermau ieithyddol fel berfau, ansoddeiriau ac adferfau, gan gryfhau eu			
--	---	--	--	--

	medrau iaith. Mae cynnydd priodol mewn medrau sillafu Cymraeg dros amser, ac mae llawer o ddisgyblion yn dangos medrau sillafu da mewn cyd-destun ysgrifenedig. Mewn llawer o ddosbarthiadau, mae medrau ysgrifennu yn cael eu dysgu'n llwyddiannus ar lefel briodol sy'n cysylltu'n glir â phwmpas ysgrifennu, gan gefnogi cynnydd disgyblion yn effeithiol. Mae disgwyliadau'r rhan fwyaf o staff yn briodol ac yn uchel, ac mae athrawon yn darparu adborth cadarnhaol a chyson i gefnogi datblygiad disgyblion. Yn unol â'u hoedran a'u gallu, mae'r rhan fwyaf o ddisgyblion yn deall sut i strwythuro eu gwaith yn effeithiol. Mae'r ysgol yn parhau i flaenoriaethu datblygu'r Gymraeg a'i defnyddio mewn sefyllfaoedd ffurfiol ac anffurfiol ar eu cynllun datblygu ysgol ac mae'n ystyried ac yn gweithredu mentrau amrywiol yn greadigol ac yn gyson i gefnogi cynnydd medrau Cymraeg y disgyblion. Effaith y Newidiadau Arfaethedig Byddai ymestyn oedran dechrau'r ysgol i 3 oed yn cael effaith gadarnhaol bellach ar sgiliau Cymraeg disgyblion. Mae llawer o'r disgyblion yn dewis y ffrwd iaith ddwyieithog yn 7 oed. Byddai darparu blwyddyn ychwanegol o addysg cyfrwng Cymraeg i'r disgyblion yn codi eu hyder		
--	---	--	--

	ymhellach a gallai annog disgyblion i barhau ag addysg cyfrwng Cymraeg drwy gydol eu gyrfa ysgol. Wrth ddarparu addysg Gymraeg i ddisgyblion o oedran iau, byddai disgyblion yn datblygu arferion dyfnach a chryfach o gyfathrebu â'u cyfoedion drwy gyfrwng y Gymraeg, gan hyrwyddo eu harfer o siarad Cymraeg yn anffurfiol ac yn ffurfiol wrth iddynt ddatblygu drwy'r ysgol. Mae trochi yn y Gymraeg o oedran meithrin gynnar yn ddull effeithiol o gryfhau medrau dwyieithrwydd ac amlieithrwydd disgyblion. Byddai'r newid arfaethedig yn helpu disgyblion i ddysgu geirfa newydd, deall amrywiaeth ehangach o reolau gramadeg, cryfhau ynganiad a datblygu gwell rhuglder na dysgwyr sy'n cael mynediad at yr iaith yn hŷn. Byddai'r newid arfaethedig hwn yn rhoi sylfaen iaith gadarn i'r disgyblion ac yn hyrwyddo gallu'r disgyblion i fod yn ddysgwyr mentrus, creadigol sy'n barod i chwarae rhan lawn yn eu bywyd a'u gwaith. <u>Mewnbwn Ysgol y Ddwylan:</u> Byddai newid yr ystod oedran o 4-11 i 3-11 yn rhoi cyfleoedd ar gyfer trochi yn y Gymraeg yn gynharach o 3 oed. Gallai hyn			
--	---	--	--	--

	gryfhau sgiliau iaith disgyblion wrth iddynt symud ymlaen drwy'r ysgol.			
Gwybodaeth am weithgareddau ar ôl ysgol sy'n rhoi cyfleoedd ychwanegol i ddefnyddio'r Gymraeg yn yr ysgol e.e clybiau'r Urdd	Mae Ysgol y Ddwylan yn cynnal Clwb yr Urdd drwy gydol y flwyddyn, yn ogystal â chlybiau ar ôl ysgol am ddim sy'n cael eu cynnal gan athrawon am wyth wythnos bob tymor, sy'n hyrwyddo'r defnydd o'r Gymraeg. Mae gan yr ysgol berthynas gref hefyd â Menter Iaith Gorllewin Sir Gâr, sydd wedi cefnogi'r ysgol i ennill y Wobr Aur ar gyfer y <i>Siarter Iaith a Cymraeg Campus</i> .	Cadarnhaol	Mae cefnogaeth i ddefnyddio'r Gymraeg y tu mewn a'r tu allan i'r ystafell ddosbarth, yn flaenoriaeth allweddol yn y cwricwlwm. Mae'r gwaith hwn yn cael ei gefnogi gan daith Siarter Iaith yr ysgol yn ogystal â chysylltiadau â phartneriaid fel yr Urdd a'r Fenter Iaith.	Ddim yn berthnasol
Gwybodaeth ynghylch a yw'r ysgol yn darparu cyfleusterau i aelodau'r gymuned ddysgu Cymraeg, neu gyfleusterau iddynt ymgymryd â gweithgareddau trwy gyfrwng y Gymraeg	Mae Ysgol y Ddwylan wedi gweithio gyda Menter Iaith Gorllewin Sir Gâr i ddarparu gwersi Cymraeg i rieni.	Cadarnhaol	Ddim yn berthnasol	Ddim yn berthnasol
Yr effeithiau y gallai	Byddai'r cynnig hwn yn cynyddu darpariaeth y Blynyddoedd Cynnar drwy	Cadarnhaol	Ddim yn berthnasol	Ddim yn berthnasol

penderfyniad polisi eu cael ar y cyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg, neu ar beidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg.	gyfrwng y Gymraeg ac felly'n cynyddu'r cyfleoedd i ddefnyddio'r Gymraeg. Nid yw'r cynnig hwn yn trin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg. Mae Cyngor Sir Caerfyrddin hefyd yn cydnabod pwysigrwydd defnyddio'r Gymraeg y tu hwnt i'r ystafell ddosbarth. Drwy Strategaeth Hybu'r Iaith Gymraeg y cyngor a thrwy weithio gyda'n partneriaid, byddwn yn parhau i wneud y mwyaf o'r cyfleoedd i holl ddisgyblion Sir Gaerfyrddin a'n cymunedau ddefnyddio'r Gymraeg ym mhob agwedd ar fywyd bob dydd. Bydd dogfennau'r ymgynghoriad yn ddwyieithog sy'n golygu y bydd y cyhoedd yn cael cyfle i ddarllen dogfennau yn ymwneud â'r cynnig yn Gymraeg ac yn Saesneg a darparu ymateb yn eu dewis iaith.			
Gwybodaeth ynghylch sut mae'r cynnig yn cyd-fynd â Chynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg yr awdurdod ac	Y weledigaeth: Y flwyddyn 2050: <i>Mae'r iaith Gymraeg yn ffynnu, mae nifer y siaradwyr wedi cynyddu i filiwn a chaiff ei defnyddio ym mhob agwedd ar fywyd. Ymhlith y rheini nad ydynt yn ei siarad mae yna ewyllys da tuag ati ac ymdeimlad o berchnogaeth ohoni. Mae yna werthfawrogiad hefyd o'i chyfraniad i ddiwylliant, cymdeithas ac economi</i>	Cadarnhaol	Ddim yn berthnasol	Ddim yn berthnasol

unrhyw gamau y bydd angen eu cymryd yn y dyfodol o ganlyniad i'r newid i barhau i gydymffurfio â'r cynllun neu gyrraedd targedau'r cynllun.	<i>Cymru. Ein gweledigaeth ym mhob rhan o'r wlad yw creu amodau ffatriol sy'n cefnogi'r broses o gaffael yr iaith a'r arfer o ddefnyddio sgiliau Cymraeg. Rydym am weld cynnydd yn yr arfer o drosglwyddo'r iaith o fewn y teulu, yr arfer o gyflwyno'r Gymraeg yn gynnar i bob plentyn a system addysg sy'n rhoi sgiliau Cymraeg i bawb.</i> Mae Llywodraeth Cymru wedi cymeradwyo Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg 2022-2032 Cyngor Sir Caerfyrddin. Mae'n nodi gweledigaeth, nod ac amcanion yr awdurdod ar gyfer datblygu addysg cyfrwng Cymraeg dros gyfnod o ddeng mlynedd. Mae'r cynnig yn cyd-fynd yn llawn â Chynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg yr awdurdod. Nod Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg Sir Gaerfyrddin yw hyrwyddo cynnydd yn nifer y bobl o bob oed sy'n medru defnyddio'r Gymraeg gyda'u teuluoedd, yn eu cymunedau ac yn y gweithle. Mae'r cynnig hwn yn cefnogi Deilliant 1 'Mwy o blant meithrin/tair oed yn cael eu haddysg drwy gyfrwng y Gymraeg'. Byddai newid ystod oedran Ysgol y Ddwylan o 4-11 i 3-11 yn darparu addysg			
--	--	--	--	--

	ran-amser cyfrwng Cymraeg i blant 3 oed yn Ysgol y Ddwylan, gan gryfhau'r broses bontio rhwng darpariaeth feithrin ac addysg gynradd cyfrwng Cymraeg. Byddai'r cynnig hwn yn darparu cyfleoedd cynharach ar gyfer trochi yn y Gymraeg o 3 oed, gan ddatblygu sgiliau iaith sylfaenol yn ystod blynyddoedd ffurfiannol disgyblion a sicrhau eu bod yn cael eu cefnogi i wneud hynny drwy gydol eu taith addysgol.			
--	---	--	--	--

Casgliad a Chrynodeb

Mae asesiad cychwynnol yn dangos ei bod yn debygol y bydd effaith gadarnhaol ar y Gymraeg os bydd y cynnig hwn i newid ystod oedran Ysgol y Ddwylan o 4-11 i 3-11 o fis Medi 2026 yn mynd rhagddo.

Efallai y bydd yr Asesiad hwn o'r Effaith ar y Gymraeg yn cael ei ddiweddarau yn ôl yr angen yn dibynnu ar ganlyniadau'r broses ymgynghori.

